

ประกาศ

ใช้สนธิสัญญาทางไมตรี พาณิชยกรรมและการเดินเรือ

ระหว่าง

ประเทศไทย กับ เนเธอร์แลนด์

มีพระบรมราชโองการให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า

โดยที่สนธิสัญญาทางไมตรี พาณิชยกรรมและการเดินเรือระหว่างประเทศไทยกับเนเธอร์แลนด์ ซึ่งได้ลงนามกัน ณ กรุงเทพร เมื่อวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๔๘๐ มีบทในข้อ ๒๔ ว่า จะได้ใช้บังคับตั้งแต่วันแลกเปลี่ยนสัตยาบัน และ

โดยที่พระราชสัตยาบันของทั้งสองฝ่ายได้แลกเปลี่ยนกัน ณ กระทรวงการต่างประเทศ กรุงเทพร เมื่อวันที่ ๒ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๔๘๑

ฉะนั้น สนธิสัญญานี้ จึงเป็นอันใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๔๘๑ เป็นต้นไป

อนึ่ง มีหนังสือสัญญาประกอบสนธิสัญญา ซึ่งพึงประกาศด้วย คือ

- (๑) จดหมายเหตุแลกเปลี่ยนเรื่องอสังหาริมทรัพย์
- (๒) จดหมายเหตุแลกเปลี่ยนเรื่องสิทธิและเอกสิทธิเนื่องมาจากอนุสัญญาหลายฝ่าย ซึ่งมีลักษณะทั่วไป
- (๓) จดหมายเหตุแลกเปลี่ยนเรื่องอำนาจศาลใช้แก่คนไทยในเนเธอร์แลนด์อินเดีย

ประกาศมา ณ วันที่ ๒ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๔๘๑ เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

(ลงนาม) พ.อ. พหลพลพยุหเสนา

นายกรัฐมนตรี

(คำแปล)

สนธิสัญญาทางไมตรี พาณิชย์และการเดินเรือ

ระหว่าง

ประเทศไทย กับ เนเธอร์แลนด์

พระบาทสมเด็จพระมหาจักรพรรดิแห่งประเทศไทยและพระบาทสมเด็จพระราชินีแห่งเนเธอร์แลนด์มีพระราชประสงค์ที่จะยังความสัมพันธ์ทางมิตรภาพและความเข้าใจอันดีซึ่งมีอยู่โดยผาสุระหว่างราชอาณาจักรไทยกับราชอาณาจักรเนเธอร์แลนด์ให้มั่นคงแข็งแรงยิ่งขึ้น และทรงตระหนักว่าการนี้ไม่มีทางสำเร็จได้ดีกว่าที่จะตรวจแก้สนธิสัญญาซึ่งมีอยู่ระหว่างประเทศทั้งสองเท่าทุกวันนี้ จึงได้ทรงตกลงกระทำการตรวจแก้เช่นว่านี้ให้สมบูรณ์ โดยอาศัยหลักการถ้อยทีถ้อยปฏิบัติต่อกัน หลักความเป็นธรรมและหลักคุณประโยชน์แก่กันและกัน และเพื่อการนี้ได้ทรงแต่งตั้งผู้มีอำนาจเต็มของพระองค์ กล่าวคือ:

ฝ่ายพระบาทสมเด็จพระมหาจักรพรรดิแห่งประเทศไทย:

หลวงประดิษฐมนูธรรม (ปรีดี พนมยงค์) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ;

ฝ่ายพระบาทสมเด็จพระราชินีแห่งเนเธอร์แลนด์:

ก.ส. เลกเนอร์ อัครราชทูตของพระองค์;

ผู้ซึ่ง เมื่อได้ส่งหนังสือมอบอำนาจเต็มของแต่ละฝ่ายให้แก่กันและกัน และได้ตรวจเห็นว่าเป็นไปตามแบบที่ตีและถูกต้องแล้ว ได้ทำความตกลงกันเป็นข้อๆ ดังต่อไปนี้:

ข้อ ๑.

จะได้มีสันติภาพเป็นนิจและมิตรภาพเป็นนิรันดระหว่างราชอาณาจักรไทยกับราชอาณาจักรเนเธอร์แลนด์ กษัตริแห่งอัครภากิผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายจะได้รับอนุญาตให้เข้ามา เดินทาง และมีถิ่นที่อยู่ในอาณาเขตต์ของอีกฝ่ายหนึ่ง และออกไปจากอาณาเขตต์นั้น ให้ประกอบการ

พาณิชย์และหัตถกรรม ให้ค้ำสินค้าทุกชนิดที่ค้าขายได้โดยชอบด้วยกฎหมาย และโดยทั่วไปก็กระทำการใด ๆ ที่เกี่ยวเนื่องหรือจำเป็นแก่การค้าตามข้อกำหนดอย่างเดียวกันกับคนชาติแห่งชาติที่ได้รับอนุเคราะห์ยิ่ง.

จะไม่ถูกบังคับ โดยข้ออ้างใด ๆ ให้เสียค่าภาระหรืออากรภายในใด ๆ นอกจาก หรือยิ่งกว่าที่คนชาติแห่งรัฐถิ่นที่อยู่เสียหรือจะต้องเสีย.

คนชาติแห่งอัครภาคีผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายจะได้รับความคุ้มครองและความมั่นคงเป็นเงื่อนไข ในอาณาเขตต์ของอีกฝ่ายหนึ่ง สำหรับตัวตนและทรัพย์สินของตน และในการนี้จะได้อุปโภคสิทธิและเอกสิทธิอย่างเดียวกับที่ให้หรือจะได้ให้แก่คนชาติแห่งรัฐถิ่นที่อยู่ ทั้งนี้ ต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขซึ่งตั้งบังคับแก่คนชาติแห่งรัฐถิ่นที่อยู่.

จะได้รับยกเว้นในอาณาเขตต์ของอีกฝ่ายหนึ่งจากการรับราชการทหารที่บังคับ ไม่ว่าทางบก ทางทะเล หรือทางอากาศ ไม่ว่าในกองทัพประจำ หรือในกองรักษากองแห่งชาติ หรือในมิลิเชีย จากภาระอดุหนุ่ทั้งปวง ไม่ว่าเป็นเงินหรือเป็นของ ที่ตั้งบังคับแทนการรับราชการทหารด้วยตนเอง และจากการกักขังใด ๆ ที่บังคับหรือบันดาภาระอดุหนุ่เพื่อการทหาร ในยามสันติภาพก็ดี หรือในยามสงครามก็ดี จะไม่ถูกบังคับด้วยการเรียกเพื่อการทหารนอกจากที่ตั้งบังคับแก่คนชาติพื้นเมือง และต่างฝ่ายต่างมีสิทธิที่จะได้รับค่าทดแทนอันจะพึงใช้ให้แก่คนชาติพื้นเมืองตามบันดากฎหมายที่ใช้อยู่ในประเทศแต่ละฝ่าย ทั้งนี้ คนชาติแห่งอัครภาคีผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายจะไม่ถูกประติบัติในอาณาเขตต์ของอีกฝ่ายหนึ่งให้ได้รับอนุเคราะห์น้อยกว่าคนชาติแห่งชาติที่ได้รับอนุเคราะห์ยิ่ง.

คนชาติแห่งอัครภาคีผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายจะได้อุปโภคเสรีภาพเต็มที่ในอาณาเขตต์ของอีกฝ่ายหนึ่งในการเชื่อถือโดยบริสุทธิ์ใจ และในบังคับแห่งบันดากฎหมาย กฎและข้อบังคับในท้องที่จะได้อุปโภคสิทธิประกอบพิธีกรรมสักการบูชา จะเป็นการจะเพาะเอกชนหรือเป็นการสาธารณะก็ตาม.

ในการทั้งปวงที่เกี่ยวกับการแสวงอุตสาหกรรม และการอาชีพและวิชาชีพ คนชาติแห่งอัครภาคีผู้ทำสัญญาฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดจะได้อยู่ในฐานะอย่างเดียวกันทุกประการกับคนชาติแห่งชาติที่

ได้รับอนุเคราะห์ซึ่งตลอดทั่วอาณาเขตต์ของอีกฝ่ายหนึ่งโดยมีเงื่อนไขว่าต้องเป็นการถ้อยที่ถ้อยปฏิบัติต่อกัน หนึ่ง คนชาติแห่งอัครราชผู้ทำสัญญาจะได้รับอนุญาตให้ได้มา รับมฤตก กรอบครอง เข้าและจำหน่ายสังหาริมทรัพย์ตามข้อกำหนดอย่างเดียวกันกับคนชาติแห่งชาติที่ได้รับอนุเคราะห์ซึ่ง ในส่วนที่เกี่ยวกับการได้มา การครอบครอง การเข้าและการจำหน่ายสังหาริมทรัพย์นั้น โดยเงื่อนไขที่เป็นการถ้อยที่ถ้อยปฏิบัติต่อกัน คนชาติแห่งอัครราชผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายจะได้อุปโภคผลประติบัติในอาณาเขตต์ของอีกฝ่ายหนึ่งอย่างเดียวกันกับคนชาติแห่งชาติที่ได้รับอนุเคราะห์ซึ่ง ในบังคับบันดาบทแห่งกฎหมายท้องถิ่น.

ข้อ ๒.

เคหสถาน คลังสินค้า โรงหัตถกรรมและโรงงานและทรัพย์สินอื่น ๆ ทั้งปวงของคนชาติแห่งอัครราชผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายในอาณาเขตต์ของอีกฝ่ายหนึ่ง และสถานที่ทั้งปวงซึ่งเกี่ยวเนื่องกันที่ใช้เพื่อเป็นถิ่นที่อยู่หรือการพาณิชย์ ย่อมเป็นที่คุ้มเกรง ไม่พึงยอมให้ดำเนินการเข้าตรวจหรือค้น อาคารและสถานที่ใด ๆ ดังกล่าวแล้ว หรือสอดส่องหรือตรวจสมุด กระดาษเอกสาร หรือบัญชี เว้นแต่จะกระทำตามเงื่อนไขและแบบที่บัญญัติไว้ในบันดากฎหมาย กฎและข้อบังคับสำหรับคนชาติแห่งรัฐถิ่นที่อยู่.

ข้อ ๓.

คนชาติแห่งอัครราชผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายจะได้มีเสรีภาพที่จะมาโดยปลอดอุปสรรคกับเรือและของบันทุกของตนยังบันดาถิ่นที่ เมืองท่าและแม่น้ำทั้งปวงในอาณาเขตต์ของอีกฝ่ายหนึ่งซึ่งเปิดหรือจะได้เปิดเพื่อการพาณิชย์และการเดินเรือกับต่างประเทศ แต่ทว่า ต้องปฏิบัติตามกฎหมายแห่งประเทศที่ตนมานั้น.

ข้อ ๔.

คนชาติแห่งอัครราชผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายย่อมขึ้นศาลยุติธรรมของอีกฝ่ายหนึ่ง เพื่อเรียกร้องและป้องกันสิทธิของตนได้โดยปลอดอุปสรรค และย่อมมีเสรีภาพ เพ้าเทียมกับคนชาติแห่ง

รัฐถิ่นที่อยู่และคนชาติแห่งชาติที่ได้รับอนุเคราะห์ยิ่ง ในอันจะเลือกและใช้นักกฎหมาย ทนาย
ว่าความและผู้แทนเพื่อเรียกร้องและป้องกันสิทธิของตนในศาลนั้น ๆ ได้.

มิให้ตั้งเงื่อนไขหรือข้อกำหนดกฎเกณฑ์บังคับแก่คนชาติแห่งอัครภาคีผู้ทำสัญญาฝ่ายหนึ่ง
ฝ่ายใดเนื่องในการขึ้นศาลยุติธรรมของอีกฝ่ายหนึ่งดังกล่าวแล้ว ซึ่งมีได้ใช้แก่คนชาติแห่งรัฐถิ่น
ที่อยู่หรือคนชาติแห่งชาติที่ได้รับอนุเคราะห์ยิ่ง.

ข้อ ๕.

โดยยกเว้นวรรคที่สองแห่งข้อ ๑ บทแห่งสนธิสัญญานี้ที่เกี่ยวกับคนชาติพื้นเมืองนั้นให้
ใช้แก่บริษัท บรรษัท และสมาคมอื่นๆ อันชอบด้วยกฎหมายภายในขอบเขตแห่งความสามารถ
ตามกฎหมายคล้ายเหมือนกัน.

บริษัท บรรษัท และสมาคมอื่นๆ อันชอบด้วยกฎหมายเช่นว่านี้จะไม่ถูกบังคับ โดยข้ออ้าง
ใดๆ ให้เสียภาษีหรือค่าภาระใดๆ นอกจาก หรือยิ่งกว่าบริษัท บรรษัท และสมาคมอื่นๆ อันชอบ
ด้วยกฎหมายแห่งชาติที่ได้รับอนุเคราะห์ยิ่งเสียอยู่หรือจะต้องเสีย.

ข้อ ๖.

คนชาติแห่งอัครภาคีผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายจะได้อุปโภคผลประโยชน์ในอาณาเขตต์ของอีก
ฝ่ายหนึ่งเท่าเทียมกันทุกประการกับคนชาติแห่งรัฐถิ่นที่อยู่ในการทั้งปวงที่เกี่ยวกับอากรผ่านแดน
การคลังสินค้า ความสตกต่าง ๆ การตรวจและการตีราคาสินค้าและการคีนอากร.

ข้อ ๗.

ในส่วนที่เกี่ยวกับอากรค่าระวางตัน ค่าท่า ค่านำร่อง ค่าประภาคาร ค่าด่านกักตรวจโรค
หรืออากรอื่นๆ ที่คล้ายหรือทำนองเดียวกัน ไม่ว่าสภาพใดหรือจะเรียกชื่ออย่างไรก็ตาม ซึ่งเรียก
เก็บในนามหรือเพื่อประโยชน์แห่งรัฐบาล พนักงานสาธารณะ บุคคลเอกชน บรรษัทหรือ
สถานการณ์ชนิดใด ๆ นั้น อัครภาคีผู้ทำสัญญาต่างจะได้ใช้บทแห่งอนุสัญญาและข้อบัญญัติว่าด้วย
ระบอบการระหว่างชาติในเรื่องเมืองท่าทะเล ซึ่งได้ลงนามกัน ณ เจนีวา เมื่อวันที่ ๙ ธันวาคม
ค.ศ. ๑๙๒๓.

เป็นที่ตกลงกันว่า พิกัดอัตราศุลกากรอันจะพึงใช้แก่การนำเข้าหรือออกไปยังอาณาเขตแห่งอัครภาคีผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายนั้น จะได้กำหนดให้เป็นระเบียบโดยกฎหมายของแต่ละฝ่าย.

แต่ทว่า (ก) สิ่งของที่ผลิตหรือทำหัตถกรรมในอาณาเขตแห่งอัครภาคีผู้ทำสัญญาฝ่ายหนึ่ง ฝ่ายใดซึ่งนำเข้ามาในอาณาเขตของอีกฝ่ายหนึ่ง จะมาแต่ถิ่นที่ใดก็ตาม มิให้ถูกบังคับให้เสียอากรหรือค่าภาระใดๆ นอกจากหรือยิ่งกว่าที่จะต้องเสียสำหรับสิ่งของเช่นเดียวกันที่ผลิตหรือทำหัตถกรรมในประเทศอื่นใด และ

(ข) มิให้ตั้งอากรหรือค่าภาระใดๆ ในอาณาเขตแห่งอัครภาคีผู้ทำสัญญาฝ่ายหนึ่ง ฝ่ายใดบังคับแก่การนำสิ่งของใดๆ ออกไปยังอาณาเขตของอีกฝ่ายหนึ่ง นอกจากหรือยิ่งกว่าที่ต้องเสียหรือจะต้องเสียในการนำสิ่งของเช่นเดียวกันออกไปยังประเทศอื่นใด.

มิให้อัครภาคีผู้ทำสัญญาฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดตั้งหรือคงไว้ซึ่งข้อห้ามหรือข้อจำกัดสิ่งนำเข้าหรือส่งออกไปยังอาณาเขตของภาคีอีกฝ่ายหนึ่งซึ่งไม่เป็นอันใช้แก่การนำสิ่งของใด ๆ ที่คล้ายคลึงกันเข้าหรือออกซึ่งมีกำเนิดมาจากหรือมีปลายทางไปยังประเทศอื่นใด การถอนข้อห้ามหรือข้อจำกัดการนำเข้าหรือออกใด ๆ ซึ่งอัครภาคีผู้ทำสัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งให้ แม้เป็นการชั่วคราวแก่สิ่งของแห่งประเทศภายนอกนั้น จะได้ใช้โดยทันทีและโดยไม่มีเงื่อนไขแก่สิ่งของที่คล้ายคลึงกันซึ่งมีกำเนิดมาจากหรือมีปลายทางไปยังอาณาเขตของภาคีอีกฝ่ายหนึ่ง ในกรณีที่มีข้อจำกัดปริมาณรูปใด ๆ ตั้งบังคับแก่การนำสิ่งของที่จำกัดเข้าหรือออก อัครภาคีผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายตกลงจะให้ส่วนกฎเกณฑ์ที่เป็นธรรมแก่การนำเข้าของที่จำกัดซึ่งจะได้อนุญาตให้นำเข้าหรือออกได้นั้นเข้ามาจากหรือออกไปยังอาณาเขตของภาคีอีกฝ่ายหนึ่ง.

ข้อความในสนธิสัญญานี้ มิให้แปลความไปในทางจำกัดสิทธิของอัครภาคีผู้ทำสัญญาฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดในอันจะตั้งบังคับ ตามข้อกำหนดที่เห็นสมควร และในบังคับแห่งหลักแห่งการไม่เลือกปฏิบัติ.

(๑) ข้อห้าม ข้อจำกัดหรือข้อบังคับเพื่อปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการตำรวจหรือรายได้แผ่นดิน รวมทั้งกฎหมายที่ห้ามหรือจำกัดการนำเข้า การนำออก หรือการขายอัลกอฮอล์หรือ

เครื่องพิมพ์ดีดกลอสอล กับทั้งกฎหมายอื่น ๆ ที่ตั้งบังคับแก่สิ่งของซึ่งกฎหมายแห่งชาติห้ามหรือ
จำกัดหรือจะได้อำนาจห้ามหรือจำกัดการผลิต การบริโภค การขายหรือการขนส่งภายใน;

(๒) ข้อห้ามหรือข้อจำกัดการค้าหรือการไปมาค้าขายอาวุธ เครื่องกระสุนและเครื่อง
อุปกรณ์การสงคราม และในพฤติการณ์มิใช่ธรรมดา ก็สัมภาระอื่น ๆ ที่ต้องการในการสงคราม
โดยเป็นที่ตกลงกันในการนี้ว่า ในกรณีที่ต้องผูกพันอยู่ในสงคราม อัครราชทูตทำสัญญาฝ่ายหนึ่ง
ฝ่ายใดจะใช้ข้อจำกัดการนำเข้าหรือการนำออกใด ๆ ซึ่งจำเป็นเพื่อประโยชน์แห่งชาติก็ได้;

(๓) ข้อห้ามหรือข้อจำกัดที่จำเป็นสำหรับคุ้มครองความมั่นคงหรือสุขภาพแห่งชาติหรือ
สาธารณะ หรือสำหรับคุ้มครองสัตว์หรือพืชจากโรค โรคร้ายหรือความสูญพันธุ์;

(๔) ข้อห้ามหรือข้อจำกัดสิ่งของซึ่ง ในการผลิตหรือการค้าแปรรูปจะได้เป็นวัตถุ
แห่งการผูกขาดภายในประเทศซึ่งรัฐเป็นผู้ประกอบหรือควบคุม.

อนึ่ง บทแห่งสนธิสัญญานี้ว่าด้วยข้อห้ามหรือข้อจำกัดการนำเข้าหรือออกนั้น ไม่เป็น
อันใช้แก่การค้าฝิ่นและสิ่งอื่น ๆ ซึ่งรวมอยู่หรือจะได้อยู่ต่อไปในขอบข่ายแห่งอนุสัญญาระหว่าง
ชาติในเรื่องฝิ่น ซึ่งได้ลงนามกัน ณ เจนีวา เมื่อวันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ค.ศ. ๑๙๒๕ หรืออนุสัญญา
ระหว่างชาติเพื่อจำกัดการทำหัตถกรรมและกำหนดระเบียบการจำหน่ายยาเสพติดอื่น ๆ ซึ่งได้ลงนาม
กัน ณ เจนีวา เมื่อวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ค.ศ. ๑๙๓๑ โดยเป็นที่เข้าใจว่า การค้าเช่นนี้ ให้คงอยู่
ในบังคับแห่งกฎหมายและข้อบังคับ ซึ่งใช้อยู่หรือจะได้อำนาจต่อไปในเวลาใด ๆ ในอาณาเขตแห่ง
อัครราชทูตทำสัญญาแต่ละฝ่าย.

ข้อ ๕.

คนชาติแห่งอัครราชทูตทำสัญญาแต่ละฝ่ายจะให้มีสิทธิในอาณาเขตของอีกฝ่ายหนึ่งอย่าง
เดียวกันกับคนชาติแห่งอัครราชทูตทำสัญญาฝ่ายนั้น ในส่วนที่เกี่ยวกับสิทธิบัตรการนิมิต เครื่อง
หมายการค้า ชื่อการค้า แบบแผน ตัวแบบและสิทธิออกแบบวรรณกรรมและศิลปกรรม ทั้งนี้ ต้อง
ปฏิบัติตามแบบพิธีที่บัญญัติโดยกฎหมาย.

ข้อ ๑๐.

ในบังคับบทแห่งข้อ ๘ อัครราชทูตทำสัญญาแต่ละฝ่ายจะได้อนุญาตการนำเข้าหรือการนำออก

บันดาสินค้าทั้งปวงซึ่งจะพื้่นำเข้าหรือนำออกได้โดยชอบด้วยกฎหมาย กับทั้งการขนส่งคนโดยสารมาจากหรือไปยังอาณาเขตต์แต่ละฝ่าย ในเรือของอีกฝ่ายหนึ่ง และเรือดังกล่าวแล้วกับของบันทุกและคนโดยสารในเรือนั้น ๆ จะได้อุปโภคเอกสิทธิอย่างเดียวกันกับเรือกับของบันทุกและคนโดยสารในเรือแห่งประเทศภายนอกใด ๆ และจะไม่ต้องอยู่ในบังคับแห่งอากร ค่าภาระหรือข้อจำกัดใด ๆ เป็นอย่างอื่นหรือยิ่งขึ้นไปกว่าเรือและของบันทุกและคนโดยสารในเรือแห่งประเทศภายนอกใด ๆ.

ข้อ ๑๑.

ในการทั้งปวงที่เกี่ยวกับการเข้ามา การปล่อย การจอด การบันทุกและการถ่ายบันทุกแห่งเรือต่าง ๆ ในเมืองท่า ท้องท่า อู่ ที่ทอด ท่า หรือแม่น้ำแห่งประเทศทั้งสอง อัครราชทูตทำสัญญาต่างจะได้ใช้บทแห่งอนุสัญญาและข้อบัญญัติว่าด้วยระบอบการระหว่างชาติในเรื่องเมืองท่าทะเลซึ่งได้ลงนามกัน ณ เจนีวา เมื่อวันที่ ๙ ธันวาคม ค.ศ. ๑๙๒๓.

ข้อ ๑๒.

เรือพาณิชย์ใด ๆ แห่งอัครราชทูตทำสัญญาฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดซึ่งถูกบังคับด้วยกำลังคลื่นลมหรือด้วยเหตุทุกข์ภัยอื่นใด ให้เข้าอาศัยกำบังในเมืองท่าของอีกฝ่ายหนึ่งนั้น จะได้มีเสรีภาพกระทำการซ่อมในที่นั้น จัดหาเสบียงพัสดุที่จำเป็นทั้งปวงและกลับออกทะเลไป โดยไม่ต้องเสียค่าอากรใด ๆ นอกจากที่เรือแห่งชาติที่ได้รับอนุเคราะห์ยังจักต้องเสีย แต่ทว่า ในกรณีที่น่ายเรือแห่งเรือพาณิชย์มีความจำเป็นที่จะจำหน่ายของบันทุกของตนเสียส่วนหนึ่งเพื่อชำระค่าใช้สอยก็จักต้องปฏิบัติตามข้อบังคับและพิกัตอัตราค่าอากรในถิ่นที่ตนได้มานั้น.

ถ้าเรือแห่งอัครราชทูตทำสัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเคยติดตื้นหรืออับปางลงตามฝั่งหรือในน่านน้ำของอีกฝ่ายหนึ่ง จะได้ให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลแก่นายเรือ คนประจำเรือและคนโดยสาร ทั้งสำหรับตัวตนและข้าวของของตนกับทั้งสำหรับเรือและของบันทุกในเรือ เท่าเทียมกันกับที่ให้แก่คนชาติพื้นเมือง.

ในทันใดที่เจ้าหน้าที่ฝ่ายท้องที่ทราบว่าได้มีการเคยติดตื้นหรือการอับปางดังกล่าวแล้ว จะได้แจ้งความแก่เจ้าพนักงานกงสุลในเขตต์ ที่เหตุเกิดขึ้น ซึ่งจะได้รับอำนาจให้อำนวยการช่วยกู้

แทนเจ้าหน้าที่ฝ่ายท้องถิ่นผู้มีอำนาจ ถ้านายเรือหรือผู้แทนเจ้าของอื่นใดไม่อยู่ หรือถ้าอยู่ก็ได้ขอรับความช่วยเหลือ เจ้าพนักงานกงสุลจะได้มีสิทธิที่จะเรียกร้องให้เจ้าหน้าที่ผู้รักษาสงครามที่ได้ช่วยกู้มาจากการเกยตื้นหรืออับปางนั้นส่งมอบให้แก่ตนโดยเพียงให้ประกัน ตามบังคับแห่งกฎหมายท้องถิ่น ในการใช้ค่าใช้สอยช่วยกู้ที่จะต้องเสีย.

เรือและคนประจำเรือตลอดทั้งคนโดยสารและของบนทุกจะได้อุปโภคเอกสิทธิและความคุ้มครองกันอย่างเดียวกับที่ให้เรือจะได้ให้ต่อไปโดยกฎหมายและข้อบังคับแห่งประเทศแต่ละฝ่ายแก่เรือแห่งชาติพื้นเมืองในพฤติการณ์เช่นเดียวกัน.

เจ้าหน้าที่แห่งประเทศที่ได้เกิดเหตุเกยตื้นหรืออับปางนั้นจะจัดการใดๆ ในพฤติการณ์ใดๆ เกี่ยวกับเรือที่เกยตื้นหรืออับปางลงและของบนทุกในเรือนั้นๆ ก็ได้ ตามที่มีสิทธิจะกระทำได้เกี่ยวกับเรือแห่งชาติพื้นเมืองและของบนทุกในเรือนั้นๆ เพื่อรักษาความปลอดภัยในการเดินเรือ หรือเพื่อคุ้มครองงานโยธาส่งเสริมที่ได้อาศัยขึ้นตามฝั่ง เมืองท่าหรือทางน้ำต่าง ๆ.

สินค้าที่ช่วยมาได้จากเรือที่เกยตื้นหรืออับปางนั้น จะไม่ถูกบังคับให้เสียค่าศุลกากรใดๆ นอกจากจะได้ตรวจสอบไปเพื่อการบริโภคนภายใน.

บทกำหนด ในข้อนี้ ให้ใช้ในกรณีที่เครื่องบินต้องลงด้วยเหตุบังคับหรืออับปางด้วย.

ข้อ ๑๓.

เรือพาณิชย์ที่ชักธงไทยหรือเนเธอร์แลนด์ ซึ่งมีเอกสารประจำเรือที่กฎหมายแห่งชาติบังคับไว้เพื่อแสดงสัญชาติของเรือนั้น ในเนเธอร์แลนด์และในประเทศไทย จะถือว่าเป็นเรือไทยและเรือเนเธอร์แลนด์.

ข้อ ๑๔.

เจ้าพนักงานกงสุลจะขอให้จับกุมผู้หลบหนีใดๆ ซึ่งเป็นคนประจำเรือรบหรือเรือพาณิชย์แห่งประเทศที่ไต่เต่งตั้งตน และให้ส่งตัวกลับไปบนเรือ หรือกลับไปยังประเทศของตนก็ได้.

เพื่อการนี้ จะได้ทำคำขอเป็นหนังสือไปยังเจ้าหน้าที่ฝ่ายท้องถิ่นผู้มีอำนาจและจะได้นำสมุททะเลเบียนหรือบัญชีคนประจำเรือหรือข้อความคัดจากเอกสารนั้นๆ ที่ได้รับรองเป็นหลักฐาน แล้ว

แสดงข้อเท็จจริงว่า บุคคลที่เรียกร้องตัวนั้นเป็นคนประจำเรือ เมื่อได้แสดงหลักฐานตามคำขอตั้งกล่าวแล้ว จะได้รับความช่วยเหลือทุกประการในการสืบหาและจับกุมผู้หลบหนีเช่นว่านั้นซึ่ง ถ้าเจ้าพนักงานกงสุลต้องการและโดยยอมเสียค่าใช้จ่าย ก็จะไต่กักขังและคุมตัวไว้ในเรือนจำในท้องที่จนกว่าจะมีโอกาสจัดส่งผู้หลบหนีกลับเมืองเดิมของตน.

แต่ทว่า ถ้าไม่มีโอกาสตั้งกล่าวแล้วภายในสองเดือนนับแต่วันที่ได้จับกุม ก็จะได้ปล่อยผู้คุมขังไปและจะจับกุมอีกไม่ได้เพื่อเหตุอันเดียวกัน เปนที่เข้าใจกันว่า คนเรือทะเลที่เป็นคนชาติแห่งอัครราชผู้ทำสัญญาอีกฝ่ายหนึ่งนั้น จะไต่ยกเว้นจากบทกำหนดในข้อนี้ ถ้าผู้หลบหนีได้กระทำความผิดหนัก ก็จะไม่เอาตัวไว้ให้เจ้าพนักงานกงสุลจนกว่าศาลยุติธรรมผู้มีอำนาจจะได้ให้คำพิพากษาและปฏิบัติตามคำพิพากษาแล้ว.

ข้อ ๑๕.

อัครราชผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายจะแต่งตั้งกงสุลใหญ่ กงสุล รองกงสุลและเจ้าพนักงานหรือตัวแทนกงสุลอื่นๆ ให้มีถิ่นที่อยู่ในเมืองและเมืองท่าในอาณาเขตต์ของอีกฝ่ายหนึ่งที่อนุญาตให้เจ้าพนักงานเช่นเดียวกันแห่งภวอื่น ๆ มีถิ่นที่อยู่ ก็ได้.

แต่ทว่า เจ้าพนักงานและตัวแทนกงสุลดังกล่าวแล้วจะเข้าปฏิบัติงานการไม่ได้จนกว่าจะได้รับความเห็นชอบและอนุมัติจากรัฐบาลที่ตนถูกส่งไปประจำ.

โดยเงื่อนไขที่เป็นการถ้อยที่ถ้อยปฏิบัติต่อกัน จะได้มีสิทธิในอันจะใช้บันดาอำนาจและอุปโภคบันดาเกียรติยศ เอกสิทธิ ความยกเว้นและความคุ้มกันทุกอย่างซึ่งให้ หรือจะได้ให้ แก่เจ้าพนักงานกงสุลแห่งชาติที่ได้รับอนุเคราะห์.

ข้อ ๑๖.

ในกรณีที่คนชาติแห่งอัครราชผู้ทำสัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งตายลงในอาณาเขตต์ของอีกฝ่ายหนึ่งโดยไม่ปรากฏในประเทศที่ตายลงว่ามีทายาทใด ๆ ที่ใครรู้จักอยู่หรือมีผู้แทนอยู่หรือมีผู้จัดการพินัยกรรมใด ๆ ซึ่งผู้ตายได้แต่งตั้งไว้ เจ้าหน้าที่ฝ่ายท้องถิ่นที่มีอำนาจจะได้แจ้งในทันทีแก่เจ้าพนักงานกงสุลที่ใกล้ที่สุดแห่งประเทศเจ้าสังกัดของผู้ตายทราบความตายนั้น เพื่อจะได้สื่อสารต่อไปยังผู้ที่มีส่วนได้เสีย.

ในกรณีเช่นว่านี้^๕ จนกว่าจะได้มีทายาทหรือผู้จัดการพินัยกรรมซึ่งผู้ตายแต่งตั้งไว้อยู่หรือมีผู้แทนอยู่โดยถูกต้อง เจ้าพนักงานกงสุลจะได้มีสิทธิที่จะกระทำการใด ๆ เพื่อรักษาและจัดการทรัพย์สินมรดกตกตามทักทายาทแห่งประเทศที่มีถิ่นที่อยู่อนุญาตให้ผู้จัดการพินัยกรรมกระทำการเพื่อประโยชน์แห่งทายาทหรือเจ้าหนี้^๕.

ข้อ ๑๓.

เป็นที่เข้าใจกันระหว่างอัครราชทูตผู้ทำสัญญาว่า บทกำหนดที่มีอยู่ในสนธิสัญญานี้จะไม่เป็นอันกระทบ ใช้แทน หรือแก้ไขกฎหมาย กฎและข้อบังคับใด ๆ ว่าด้วยการแปลงชาติ การอพยพเข้า การสำรวจและความมั่นคงสาธารณะซึ่งใช้อยู่หรือจะได้ตราขึ้นในฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดแห่งประเทศทั้งสองด้วยประการใด ๆ ถ้าหากว่าไม่เป็นวิธีการเลือกประติบัติซึ่งมุ่งกระทำเฉพาะต่อคนชาติแห่งภาคอีกฝ่ายหนึ่ง.

ข้อ ๑๔.

การค้าขายฝิ่นและการประมงแห่งชาติของอัครราชทูตผู้ทำสัญญาทั้งสองฝ่ายเป็นอันยกเว้นจากบทแห่งสนธิสัญญานี้ และจะได้กำหนดให้เป็นระเบียบตามกฎหมาย กฎและข้อบังคับแห่งราชอาณาจักรไทยและราชอาณาจักรเนเธอร์แลนด์แล้วแต่กรณี.

ข้อ ๑๕.

บทแห่งสนธิสัญญานี้ว่าด้วยผลประโยชน์แห่งชาติที่ได้รับอนุเคราะห์ซึ่งนั้น ไม่เป็นอันใช้แก่

- ๑) ความอนุเคราะห์ที่ให้หรือจะได้ให้ต่อไปแก่รัฐที่ใกล้เคียงเพื่อให้ความสะดวกแก่การไปมาค้าขายชายแดน;
- ๒) ความอนุเคราะห์ที่ให้หรือจะได้ให้ต่อไปแก่รัฐภายนอกโดยอาศัยความตามสหภาพศุลกากร;
- ๓) ความอนุเคราะห์ที่ให้หรือจะได้ให้โดยสัญญาแก่รัฐภายนอกเพื่อหลีกเลี่ยงการเก็บภาษีอากรสองซ้ำ;
- ๔) ความอนุเคราะห์ที่ให้หรือจะได้ให้ต่อไปแก่รัฐที่ใกล้เคียงเกี่ยวกับการเดินเรือหรือการใช้ทางน้ำเขตต์แดนที่เดินเรือจากทะเลไม่ได้.

ข้อ ๒๐.

ข้อพิพาทใดๆ ซึ่งหากจะเกิดขึ้นระหว่างอัครภาคีผู้ทำสัญญาในเรื่องการตีความที่ถูกต้องหรือการใช้บทใดๆ แห่งสนธิสัญญานี้ เมื่อฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดร้องขอ จะได้เสนอให้ศาลประจำยุติธรรมระหว่างชาติวินิจฉัย เว้นแต่ในกรณีใดๆ จะเพาะรายอัครภาคีผู้ทำสัญญาตกลงกันให้เสนอข้อพิพาทต่อสภาตุลาการใดอื่นหรือให้เจ้าหน้าที่โดยวิธีพิจารณารูปใดอื่น.

ข้อ ๒๑.

ข้อ ๑๒, ๑๔, ๑๕ และ ๑๖ แห่งสนธิสัญญานี้ มิให้ใช้แก่เนเธอร์แลนด์อินเดีย สุรินัม และกูราเซา.

ข้อ ๒๒.

สนธิสัญญานี้ นับแต่วันที่เริ่มใช้ จะใช้แทนสนธิสัญญาทางไมตรี พาณิชย์และการเดินเรือระหว่างประเทศไทยกับเนเธอร์แลนด์ ซึ่งได้ลงนามกัน ณ กรุงเฮก เมื่อวันที่ ๘ มิถุนายน ค.ศ. ๑๙๒๕ และนับแต่วันนั้นเป็นต้นไปสนธิสัญญา ค.ศ. ๑๙๒๕ ตั้งกล่าวแล้วและบันทึกข้อตกลงและความตกลงที่เป็นอุปกรณ์แก่สนธิสัญญานี้ ซึ่งได้ทำขึ้นหรือมีอยู่ระหว่างอัครภาคีผู้ทำสัญญาจะได้เลิกเป็นข้อผูกพัน.

แต่ทว่า เป็นที่เข้าใจกันว่า อนุสัญญาการกงสุลฉบับวันที่ ๑ เมษายน ค.ศ. ๑๙๖๗ และสนธิสัญญาการระงับคดีทางศาลและการประนอมฉบับวันที่ ๒๗ ตุลาคม ค.ศ. ๑๙๒๕ ให้คงใช้อยู่ตราบใดที่ยังมิได้ยกเลิกตามบทที่มีอยู่ในอนุสัญญาและสนธิสัญญานี้.

ข้อ ๒๓.

สนธิสัญญานี้ ทำกันเพื่อกำหนดเวลาสามปีนับแต่วันแลกเปลี่ยนสัตยาบันเป็นต้นไป ถ้ามิได้บอกเลิกอย่างน้อยหกเดือนก่อนสิ้นกำหนดนั้น ก็ให้คงใช้อยู่เป็นกำหนดอีกหนึ่งปีและเป็นดังนี้ต่อไป.

แต่ทว่า เป็นที่เข้าใจโดยชัดเจนว่า การบอกเลิกเช่นว่านี้จะไม่มีผลสิ้นสนธิสัญญา อนุสัญญา ข้อตกลง หรือความตกลงใดๆ ที่ได้ยกเลิกโดยสนธิสัญญานี้.

สนธิสัญญานี้จะได้รับสัตยาบัน และสัตยาบันทั้งสองฝ่ายจะได้แลกเปลี่ยนกัน ณ กรุงเทพมหานคร โดยเร็วที่สุดที่จะเป็นไปได้ และสนธิสัญญาที่ว่านี้จะได้ใช้บังคับตั้งแต่วันแลกเปลี่ยนสัตยาบัน.

เพื่อเป็นพยานแก่การนี้ ผู้มีอำนาจเต็มซึ่งลงนามข้างท้ายนี้ได้ลงนามและประทับตราไว้เป็นสำคัญ.

ทำคู่กันเป็นสองฉบับ เป็นภาษาอังกฤษ ณ กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ หนึ่ง เดือนที่ สิบเอ็ด พุทธศักราช สองพันสี่ร้อยแปดสิบ ตรงกับวันที่ หนึ่ง กุมภาพันธ์ คริสตศักราช พันเก้าร้อยสามสิบแปด.

(ลงนามและประทับตรา) **หลวงประดิษฐมนูธรรม.**

(ลงนามและประทับตรา) **ล. ส. เลลเนอร์.**

(จาก นาย ค. ส. เลคเนอร์ ถึง แลงประดิษฐมนุธรรม)

สถานทูตเนเธอร์แลนด์,
กรุงเทพ ฯ,

๑ กุมภาพันธ์ ค.ศ. ๑๙๓๘.

ท่านรัฐมนตรี,

ในขณะที่จะดำเนินการลงนามกันวันนี้ในสนธิสัญญาทางไมตรี พาณิชย์และการเดินเรือระหว่างเนเธอร์แลนด์กับประเทศไทยนั้น ตามคำสั่งจากรัฐบาลของข้าพเจ้า ข้าพเจ้าใคร่ขอทราบข้อความเกี่ยวกับสิทธิคนในบังคับเนเธอร์แลนด์ที่จะถือกรรมสิทธิที่ดินในประเทศไทย และข้าพเจ้าจะขอบคุณมากถ้า พล ฯ ท่านกรุณาให้คำตอบคำถามของข้าพเจ้าเพื่อแจ้งต่อไปยังรัฐบาลของข้าพเจ้า.

ข้าพเจ้าขอแสดงความ ๖ ล ฯ

(ลงนาม) ค. ส. เลคเนอร์.

(จาก หลวงประดิษฐมนูธรรม ถึง นาย ค. ส. เลคเนอร์)

กระทรวงการต่างประเทศ,
วังสราญรมย์,

๑ กุมภาพันธ์ ค.ศ. ๑๙๓๘.

ท่านอธิการราชทูต,

เพื่อตอบคำถามของท่านลงวันนี้ในเรื่องสิทธิคนในบังคับเนเธอร์แลนด์ที่จะถือกรรมสิทธิที่ดินในประเทศไทยนั้น ข้าพเจ้าขอเรียน พล. ข. ท่านว่า รัฐบาลไทยมีเจตนาที่จะให้คนต่างด้าวมีสิทธิที่จะได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์ที่จำเป็นเพื่อเป็นถิ่นที่อยู่ การพาณิชย์ อุตสาหกรรม การศาสนา และการกุศลกับทั้งเพื่อใช้เป็นสุสาน ในส่วนที่เกี่ยวกับการได้มาซึ่งที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินนั้น จะได้สงวนไว้ให้แก่คนในบังคับไทย แต่อย่างไรก็ดี ทั้งนี้ โดยไม่กระทบสิทธิที่ได้มาแล้วตามกฎหมายและข้อบังคับในวันใช้สนธิสัญญาฉบับใหม่นี้.

ข้าพเจ้าขอแสดง ข. ล. ข.

(ลงนาม) หลวงประดิษฐมนูธรรม.

(จาก หลวงประดิษฐมนูธรรม ถึง นาย ค. ส. เลคเนอร์)

กระทรวงการต่างประเทศ,
วังสราญรมย์,

๑ กุมภาพันธ์ ค.ศ. ๑๙๓๘.

ท่านอัครราชทูต,

ในขณะที่จะดำเนินการลงนามกันวันนี้ในสนธิสัญญาทางไมตรี พาณิชย์และการเดินเรือระหว่างราชอาณาจักรไทยกับราชอาณาจักรเนเธอร์แลนด์นั้น ข้าพเจ้าขอทำหลักฐานว่า เราได้ตกลงกันดังต่อไปนี้ :

สิทธิหรือเอกสิทธิที่อัครภาคีผู้ทำสัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งให้แก่ภูวณายอกในอนุสัญญาว่าด้วยกฎหมายระหว่างชาติแผนกคดีบุคคล และจะเพาะอย่างยิ่งอนุสัญญากรุงเฮกว่าด้วยเรื่องนี้ เป็นอันนับรวมอยู่ในสิทธิและเอกสิทธิซึ่งเนื่องมาจากอนุสัญญาหลายฝ่ายที่มีลักษณะทั่วไปซึ่ง เนื่องด้วยสภาพ ไม่พึงใช้บทกำหนดซึ่งมีบทบัญญัติการให้ผลประโยชน์แห่งชาติพื้นเมืองหรือผลประโยชน์แห่งชาติที่ได้รับอนุเคราะห์ยังบังคับ.

ข้าพเจ้าขอแสดง ว ล ว.

(ลงนาม) หลวงประดิษฐมนูธรรม.

(จาก นาย ค. ส. เลคเนอร์ ถึง หลวงประดิษฐมนูธรรม)

สถานทูตเนเธอร์แลนด์,
กรุงเทพฯ,

๑ กุมภาพันธ์ ค.ศ. ๑๙๓๘.

ท่านรัฐมนตรี,

ในขณะที่จะดำเนินการลงนามกันวันนี้ในสนธิสัญญาทางไมตรี พาณิชย์และการเดินเรือระหว่างราชอาณาจักรเนเธอร์แลนด์กับราชอาณาจักรไทยนั้น ตามคำสั่งจากรัฐบาลข้าพเจ้า ข้าพเจ้าขอทำหลักฐานว่า เราได้ตกลงกันดังต่อไปนี้ :

สิทธิหรือเอกสิทธิที่อัครราชทูตผู้ทำสัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งให้แก่ภูมิกษัตริย์นอกในอนุสัญญาว่าด้วยกฎหมายระหว่างชาติแผนกคดีบุคคล และจะเพาะอย่างยิ่งอนุสัญญากรุงเฮกว่าด้วยเรื่องนี้ เป็นอันนับรวมอยู่ในสิทธิและเอกสิทธิซึ่งเนื่องมาจากอนุสัญญาหลายฝ่ายที่มีลักษณะทั่วไปซึ่ง เนื่องด้วยสภาพ ไม่พึงใช้บทกำหนดซึ่งมีบทบัญญัติการให้ผลประโยชน์แห่งชาติพื้นเมืองหรือผลประโยชน์แห่งชาติที่ได้รับอนุเคราะห์ยังบังคับ.

ข้าพเจ้าขอแสดง ๖ ล ๖.

(ลงนาม) ค. ส. เลคเนอร์.

(จาก นาย ค. ส. เลคเนอร์ ถึง หลวงประดิษฐมนูธรรม)

สถานทูตเนเธอร์แลนด์,
กรุงเทพฯ,

๑ กุมภาพันธ์ ค.ศ. ๑๙๓๘.

ท่านรัฐมนตรี,

ในขณะที่จะดำเนินการลงนามกันวันนี้ในสนธิสัญญาทางไมตรี พาณิชย์และการเดินเรือระหว่างอาณาจักรเนเธอร์แลนด์กับราชอาณาจักรไทยนั้น ข้าพเจ้าขอแจ้งให้พล ๆ ท่านทราบตามคำสั่งแห่งรัฐบาลของข้าพเจ้า ในข้อแถลงดังต่อไปนี้:

โดยที่ตามข้อ ๑๖๓ แห่งกฎหมายรัฐธรรมนูญของเนเธอร์แลนด์-อินเดียมีความว่า ให้ใช้ข้อระเบียบสำหรับชาวยุโรปแก่ผู้ที่มีเชื้อชาวยุโรปในเนเธอร์แลนด์-อินเดีย ถ้าหากว่า ในประเทศของตน เป็นผู้ที่อยู่ในบังคับแห่งข้อบัญญัติว่าด้วยครอบครัวซึ่งอาศัยหลักการอย่างเดียวกันกับข้อบัญญัติว่าด้วยครอบครัวของเนเธอร์แลนด์สเป็นสำคัญ และโดยความเข้าใจว่า ข้อบัญญัติว่าด้วยครอบครัวแห่งประเทศไทยพึงถือได้ว่ามีลักษณะดังกล่าวแล้ว คนไทยในเนเธอร์แลนด์-อินเดียจึงจะได้อยู่ในบังคับแห่งกฎหมายและอำนาจศาลที่ใช้แก่ชาวยุโรป.

ข้าพเจ้ามีความยินดีที่จะได้รับคำตอบรับของพล ๆ ท่านสำหรับหนังสือฉบับนี้.

ข้าพเจ้าขอแสดงความเคารพ ว ล ว.

(ลงนาม) ค. ส. เลคเนอร์

(จาก หลวงประดิษฐมนูธรรม ถึง นาย ค. ส. เลคเนอร์)

กระทรวงการต่างประเทศ,
วังสราญรมย์,

๑ กุมภาพันธ์ ค.ศ. ๑๙๓๘.

ท่านอธิการราชทูต,

ข้าพเจ้าขอตอบรับจดหมายเหตุของ พล. ข. ท่านลงวันนี้นี้ซึ่งท่านได้แจ้งความมาให้ข้าพเจ้าทราบ ตามคำสั่งแห่งรัฐบาลของท่าน ดังต่อไปนี้:

“โดยที่ตามข้อ ๑๖๓ แห่งกฎหมายรัฐธรรมนูญของเนเธอร์แลนด์-อินเดียมีความว่า ให้ใช้ข้อระเบียบสำหรับชาวยุโรปแก่ผู้ที่มีเชื้อชาวยุโรปในเนเธอร์แลนด์-อินเดีย ถ้าหากว่า ในประเทศของตน เป็นผู้ที่อยู่ในบังคับแห่งข้อบัญญัติว่าด้วยครอบครัวซึ่งอาศัยหลักการอย่างเดียวกันกับข้อบัญญัติว่าด้วยครอบครัวของเนเธอร์แลนด์เป็นสำคัญ และโดยความเข้าใจว่า ข้อบัญญัติว่าด้วยครอบครัวแห่งประเทศไทยพึงถือได้ ว่ามีลักษณะดังกล่าวแล้ว คนไทยในเนเธอร์แลนด์-อินเดีย จึงจะได้อยู่ในบังคับแห่งกฎหมายและอำนาจศาลที่ใช้แก่ชาวยุโรป.”

ข้าพเจ้าขอแสดง ข. ล. ข.

(ลงนาม) หลวงประดิษฐมนูธรรม.

TREATY OF FRIENDSHIP, COMMERCE AND NAVIGATION
BETWEEN
THAILAND AND THE NETHERLANDS

His Majesty the King of Thailand and Her Majesty the Queen of the Netherlands, being desirous of strengthening the relations of amity and good understanding which happily exist between the Kingdom of Thailand and the Kingdom of the Netherlands, and being convinced that this cannot be better accomplished than by revising the treaties hitherto existing between the two countries, have resolved to complete such revision, based upon the principles of reciprocity, equity and mutual benefit, and for that purpose have named as their Plenipotentiaries, that is to say :

His Majesty the King of Thailand :

Luang Pradist Manudharm (Pridi Banomyong), Minister of Foreign Affairs;

Her Majesty the Queen of the Netherlands :

C.S. Lechner, Her Envoy Extraordinary and Minister Plenipotentiary;

Who, after having communicated to each other their respective full powers, found to be in good and due form, have agreed upon the following articles :

ARTICLE 1.

There shall be constant peace and perpetual friendship between the Kingdom of Thailand and the Kingdom of the Netherlands. The nationals of each of the High Contracting Parties shall be permitted to enter, travel and reside in, and to leave the territories of the other, to carry on their commerce and manufacture, to trade in all kinds of merchandise of lawful commerce, and generally to do everything incident to or necessary for trade upon the same terms as the nationals of the most favoured nation.

They shall not be compelled, under any pretext whatsoever, to pay any internal charges or taxes other or higher than those that are or may be paid by nationals of the State of residence.

The nationals of each of the High Contracting Parties shall receive, in the territories of the other, the most constant protection and security for their persons and property and shall enjoy in this respect the same rights and privileges as are or may be granted to nationals of the State of residence on their submitting themselves to the conditions imposed upon nationals of the State of residence.

They shall be exempt in the territories of the other from compulsory military service either on land, on sea, or in the air, in the regular forces, or in the national

guard, or in the militia; from all contributions in money or in kind, imposed in lieu of personal military service, and from all forced loans or military contributions. They shall not be subjected, in time of peace or in time of war, to military requisitions except as imposed upon nationals, and they shall reciprocally be entitled to compensation payable to nationals by the laws in force in the respective countries. With regard to the fore-going provisions, the nationals of each of the High Contracting Parties shall not be treated in the territories of the other less favourably than the nationals of the most favoured nation.

The nationals of each of the High Contracting Parties shall enjoy in the territories of the other entire liberty of conscience, and, subject to the local law, ordinances and regulations, shall enjoy the right of private or public exercise of their worship.

In all that relates to industrial pursuits, and to callings and professions, the nationals of either of the High Contracting Parties shall throughout the whole extent of the territories of the other on condition of reciprocity be placed in all respects on the same footing as the nationals of the most favoured nation. Furthermore the nationals of the High Contracting Parties shall be permitted to acquire, inherit, possess, lease and dispose of movable property upon the same terms as the nationals of the most favoured nation. As regards the acquisition, possession, lease and disposition of immovable property the nationals of each of the High Contracting Parties shall on condition of reciprocity enjoy in the territories of the other, subject to the provisions of the local law, the same treatment as the nationals of the most favoured nation.

ARTICLE 2.

The dwellings, warehouses, manufactories and shops and all other property of the nationals of each of the High Contracting Parties in the territories of the other, and all premises appertaining thereto used for purposes of residence or commerce, shall be respected. It shall not be allowable to proceed to make a domiciliary visit to, or a search of, any such buildings and premises, or to examine or inspect books, papers, or accounts, except under the conditions and with the forms prescribed by the laws, ordinances and regulations for nationals of the State of residence.

ARTICLE 3.

The nationals of each of the High Contracting Parties shall have liberty freely to come with their ships and cargoes to all places, ports and rivers in the territories of the other which are or may be opened to foreign commerce and navigation, subject always to the laws of the country to which they thus come.

ARTICLE 4.

The nationals of each of the High Contracting Parties shall have free access to the Courts of Justice of the other in pursuit and defence of their rights; they shall be at liberty, equally with nationals of the State of residence, and with the nationals of the most favoured nation, to choose and employ lawyers, advocates and representatives to pursue and defend their rights before such Courts.

There shall be no conditions or requirements imposed upon the nationals of either of the High Contracting Parties in connection with such access to the Courts of Justice of the other, which do not apply to nationals of the State of residence or to the nationals of the most favoured nation.

ARTICLE 5.

With the exception of the second paragraph of Article 1, the provisions of the present Treaty concerning nationals shall be equally applicable to companies, corporations and other lawful associations within the limit of their legal capacity.

Such companies, corporations and other lawful associations shall not be, under any pretext whatever, constrained to pay any taxes or charges other or higher than those which are or may be paid by the companies, corporations and other lawful associations of the most favoured nation.

ARTICLE 6.

The nationals of each of the High Contracting Parties shall enjoy in the territories of the other a perfect equality of treatment with nationals of the State of residence in all that relates to transit duties, warehousing, facilities, the examination and appraisement of merchandise and drawbacks.

ARTICLE 7.

In regard to duties of tonnage, harbour, pilotage, lighthouse, quarantine or other similar or corresponding duties of whatever nature or under whatever denomination, levied in the name or for the profit of the Government, public functionaries, private individuals, corporations or establishments of any kind, the High Contracting Parties shall reciprocally apply the provisions of the Convention and Statute on the International Regime of Maritime Ports, signed at Geneva on the 9th December, 1923.

ARTICLE 8.

It is agreed that the Customs tariffs applicable to the importation into or the exportation from the territories of each of the High Contracting Parties shall be regulated by their respective laws.

However, (a) articles produced or manufactured in the territories of either High Contracting Party imported into the territories of the other from whatever place arriving shall not be subjected to other or higher duties or charges than those paid on the like articles produced or manufactured in any other country, and

(b) no other or higher duties or charges shall be imposed in the territories of either High Contracting Party on the exportation of any article to the territories of the other than such as are or may be payable on the exportation of the like article to any other country.

Neither High Contracting Party shall establish or maintain prohibitions or restrictions on imports from or exports to the territories of the other Party which are not applied to the import and export of any like article originating in or destined for any other country. Any withdrawal of an import or export prohibition or restriction which is granted even temporarily by one of the High Contracting Parties in favour of the articles of a third country shall be applied immediately and unconditionally to like articles originating in or destined for the territories of the other Party. In the event of any form of quantitative limitation being established for the importation or exportation of articles restricted, each of the High Contracting Parties agrees to grant equitable quotas for the importation from or exportation to the territories of the other Party of restricted goods which may be authorised for importation or exportation.

Nothing in this Treaty shall be construed to restrict the right of either High Contracting Party to impose, on such terms as it may see fit, subject to the principle of non-discriminatory treatment :

(1) Prohibitions, restrictions or regulations for the enforcement of police or revenue laws, including laws prohibiting or restricting the importation, exportation, or sale of alcohol or alcoholic beverages, as well as other laws imposed upon articles the internal production, consumption, sale or transport of which is or may be forbidden or restricted by the national laws;

(2) Prohibitions or restrictions on the trade or traffic in arms, ammunition and implements of war, and in exceptional circumstances other materials needed in war, it being agreed in this regard that either High Contracting Party may, in the event of its being engaged in war, enforce such import or export restrictions as may be required by the national interest;

(3) Prohibitions or restrictions necessary for the protection of national or public security or health, or for the protection of animals or plants against disease, harmful pests or extinction;

(4) Prohibitions or restrictions upon articles which, as regards production or trade, are or may hereafter be subject within the country to a monopoly exercised by or under the control of the State.

The provisions of the present Treaty relating to prohibitions or restrictions of importation and exportation do further not apply to the trade in opium and other substances included now or hereafter within the scope of the International Opium Convention signed at Geneva on the 19th February, 1925, or the International Convention for Limiting the Manufacture and Regulating the Distribution of Narcotic Drugs signed at Geneva on the 13th July, 1931, it being understood that such trade shall remain subject to the laws and regulations which are or may at any time be in force in the territories of the respective High Contracting Party.

ARTICLE 9.

The nationals of each of the High Contracting Parties shall have in the territories of the other the same rights as nationals of that High Contracting Party in regard to patents for inventions, trade-marks, trade-names, designs, models and copyright in literary and artistic works, upon fulfilment of the formalities prescribed by law.

ARTICLE 10.

Each of the High Contracting Parties shall, subject to the provisions of Article 8, permit the importation or exportation of all merchandise which may be legally imported or exported, and also the carriage of passengers from or to their respective territories, upon the vessels of the other, and such vessels, their cargoes and passengers shall enjoy the same privileges as, and shall not be subject to any other or higher duties, charges or restrictions than the vessels, their cargoes and passengers of any third country.

ARTICLE 11.

In all that concerns the entering, clearing, stationing, loading and unloading of vessels in the ports, basins, docks, roadsteads, harbours, or rivers of the two countries, the High Contracting Parties shall reciprocally apply the provisions of the Convention and Statute on the International Regime of Maritime Ports signed at Geneva on the 9th December, 1923.

ARTICLE 12.

Any merchant vessel of either of the High Contracting Parties which may be compelled by stress of weather, or by reason of any other distress, to take shelter in a port of the other, shall be at liberty to refit therein, to procure all necessary supplies and

put to sea again, without paying any dues other than such as would be payable by vessels of the most favoured nation. In case, however, the master of a merchant vessel should be under the necessity of disposing of a part of his cargo in order to defray the expenses, he shall be bound to conform to the regulations and tariffs of the place to which he may have come.

If a vessel of one of the High Contracting Parties should run aground or be wrecked upon the coast or in the waters of the other, aid and assistance shall be given, in the same measure as to nationals, to the master, crew and passengers, as well for themselves and their belongings as for the vessel and its cargo.

As soon as the local authorities know of such stranding or wreck they shall give notice of the occurrence to the Consular Officer within whose district it has taken place, who shall be authorised to direct the salvage operations, instead of the competent local authorities, if the master or any other representative of the owner should be absent or, being present, should have asked for his assistance. The Consular Officer shall be entitled to claim the delivery of the goods saved from such stranding or wreck by the authorities having charge thereof only upon guaranteeing, in conformity with the local law, the payment of the salvage expenses due.

The vessel and its crew as well as the passengers and cargo shall enjoy the same privileges and immunities as are or may hereafter be accorded by the laws and regulations of the respective countries in similar circumstances to national vessels.

The authorities of the country where the stranding or wreck has occurred may in any circumstances take all measures in respect of the stranded or wrecked vessel and its cargo which they are entitled to take in respect of national vessels and their cargo for the safety of navigation or for the protection of artificial works constructed on the coast, in ports or in waterways.

The merchandise saved from a stranded or wrecked vessel shall not be subject to any customs duty unless cleared for internal consumption.

The stipulations of this Article shall apply in the case of the forced landing or wreck of an aeroplane.

ARTICLE 13.

Merchant vessels flying the Thai or Netherlands flag, having on board documents required by their national laws for purposes of establishing their nationality shall be considered, in the Netherlands and in Thailand, as Thai and Netherlands vessels.

ARTICLE 14.

The Consular Officers may have any deserter, belonging to the crew of a ship of war or merchant vessel of the country which has appointed them, arrested and returned on board, or returned to their country.

To that end they shall apply to the competent local authorities in writing and, by production of the register or the crewlist or of an authenticated extract thereof, establish the fact that the person claimed belongs to the crew. Upon an application so substantiated, all assistance shall be given to them for the search for and arrest of such deserters who, if required by the Consular Officer and at his expense, shall be detained and guarded in a local house of detention till there is an opportunity to repatriate them.

If, however, such opportunity should not present itself within two months of the day on which they have been arrested, the deserters shall be set free and cannot be arrested again for the same cause. It is understood that seamen being nationals of the other High Contracting Party shall be excepted from the stipulations of this article. If a deserter has committed an offence on land, he shall not be placed at the disposal of the Consular Officer until the competent Court of Law has given its judgment and the sentence has been executed.

ARTICLE 15.

Each of the High Contracting Parties may appoint Consuls-General, Consuls, Vice-Consuls and other Consular Officers or Agents to reside in the towns and ports of the territories of the other where similar officers of other Powers are permitted to reside.

Such Consular Officers and Agents, however, shall not enter upon their functions until they shall have been approved and admitted by the Government to which they are sent.

They shall be entitled on condition of reciprocity to exercise all the powers and enjoy all the honours, privileges, exemptions and immunities of every kind which are, or may be, accorded to Consular Officers of the most favoured nation.

ARTICLE 16.

In case of the death of a national of one of the High Contracting Parties in the territories of the other without having in the country of his decease any known heirs either present or represented or any testamentary executor by him appointed, the competent local authorities shall at once inform the nearest Consular Officer of the country to which the deceased belonged of such death, in order that he may communicate it to the parties interested.

The Consular Officers shall in such case have the right, until the heirs or testamentary executors appointed by the deceased shall be present or duly represented, to do

for the preservation and administration of the estate all that the law of the country of their residence allows testamentary executors to do in the interest of the heirs or of the creditors.

ARTICLE 17.

It is understood by the High Contracting Parties that the stipulations contained in this Treaty do not in any way affect, supersede, or modify any of the laws, ordinances and regulations with regard to naturalization, immigration, police and public security which are in force or which may be enacted in either of the two countries provided they do not constitute measures of discrimination particularly directed against the nationals of the other Party.

ARTICLE 18.

The coasting trade and the national fisheries of both the High Contracting Parties are excepted from the provisions of the present Treaty, and shall be regulated according to the laws, ordinances and regulations of the Kingdom of Thailand and the Kingdom of the Netherlands respectively.

ARTICLE 19.

The provisions of the present Treaty as regards the most-favoured-nation treatment do not apply to :

- 1) Favours granted or to be granted hereafter to an adjoining State to facilitate frontier traffic;
- 2) Favours granted or to be granted hereafter to a third State in virtue of a Customs Union;
- 3) Favours contractually granted or to be granted to a third State for the avoidance of double taxation;
- 4) Favours granted or to be granted hereafter to an adjoining State with regard to the navigation on or use of boundary waterways not navigable from the sea.

ARTICLE 20.

Any dispute that may arise between the High Contracting Parties as to the proper interpretation or application of any of the provisions of the present Treaty shall, at the request of either of them, be referred to the Permanent Court of International Justice, unless in any particular case the High Contracting Parties agree to submit the dispute to some other tribunal or to dispose of it by some other form of procedure.

ARTICLE 21.

Articles 12, 14, 15 and 16 of the present Treaty shall not apply to the Netherlands-Indies, Surinam and Curaçao.

ARTICLE 22.

The present Treaty shall, from the date of its coming into force, be substituted for the Treaty of Friendship, Commerce and Navigation between Thailand and the Netherlands signed at The Hague on the 8th June, 1925, and from that date the said Treaty of 1925 and all arrangements and agreements subsidiary thereto concluded or existing between the High Contracting Parties shall cease to be binding.

It is however understood that the Consular Convention of the 1st April, 1867, and the Treaty of Judicial Settlement and Conciliation of the 27th October, 1928, shall remain in force as long as they will not be abrogated in conformity with the provisions contained therein.

ARTICLE 23.

The present Treaty is concluded for the duration of three years as from the date of the exchange of ratifications. If it is not denounced at least six months before the expiration of that period, it shall remain in force for another period of one year and so on.

It is clearly understood, however, that such denunciation shall not have the effect of reviving any of the Treaties, Conventions, Arrangements, or Agreements abrogated by the present Treaty.

ARTICLE 24.

This Treaty shall be ratified, and the ratifications thereof shall be exchanged at Bangkok as soon as possible, and the said Treaty shall come into force on the date of the exchange of ratifications.

IN WITNESS WHEREOF the undersigned Plenipotentiaries have hereto signed their names and affixed their seals.

DONE in duplicate, in the English language, at Bangkok, this first day of the eleventh month in the two thousand four hundred and eightieth year of the Buddhist Era, corresponding to the first day of February in the nineteen hundred and thirty-eighth year of the Christian Era.

(L.S.) **Luang Pradist Manudharm.**

(L.S.) **C.S. Lechner.**

(Mr. C.S. Lechner to Luang Pradist Manudharm)

Netherlands Legation,
Bangkok,
1st February, 1938.

Monsieur le Ministre,

In proceeding this day to the signature of the Treaty of Friendship, Commerce and Navigation between the Netherlands and Thailand, I have the honour, under instructions from my Government, to request information in regard to the right of Netherlands subjects to own land in Thailand, and I shall be greatly obliged if Your Excellency will be so good as to furnish me with a reply to my inquiry for communication to my Government.

I avail etc.

(Sd.) **C.S. Lechner.**

(Luang Pradist Manudharm to Mr. C.S. Lechner)

Ministry of Foreign Affairs,
Saranromya Palace,
1st February, 1938.

Monsieur le Ministre,

In reply to your inquiry of today's date as to the right of Netherlands subjects to own land in Thailand, I have the honour to inform Your Excellency that it is the intention of the Thai Government to grant to foreigners the right to acquire immovable property necessary for residential, commercial, industrial, religious and charitable purposes as well as for use as cemeteries, while the acquisition of lands of the public domain will be reserved for the subjects of Thailand without prejudice however to the rights already acquired according to the laws and regulations at the coming into force of the new Treaty.

I avail etc.

(Sd.) **Luang Pradist Manudharm.**

(Luang Pradist Manudarm to Mr. C.S. Lechner)

Ministry of Foreign Affairs,
Saranromya Palace,
1st February, 1938.

Monsieur le Ministre,

In proceeding this day to the signature of the Treaty of Friendship, Commerce and Navigation between the Kingdom of Thailand and the Kingdom of the Netherlands, I have the honour to place on record that we have agreed as follows :

The rights or privileges granted by one of the High Contracting Parties to a third Power in conventions concerning private international law, and particularly in The Hague conventions bearing on this matter, are counted amongst the rights and privileges derived from plurilateral conventions of a general character to which, by reason of their nature, the stipulations providing for the concession of national treatment or of most-favoured-nation treatment are not applicable.

I avail etc.

(Sd.) **Luang Pradist Manudharm.**

(*Mr. C.S. Lechner to Luang Pradist Manudharm*)

Netherlands Legation,
Bangkok,
1st February, 1938.

Monsieur le Ministre,

In proceeding this day to the signature of the Treaty of Friendship, Commerce and Navigation between the Kingdom of the Netherlands and the Kingdom of Thailand, I have the honour, under instructions of my Government, to place on record that we have agreed as follows :

The rights or privileges granted by one of the High Contracting Parties to a third Power in conventions concerning private international law, and particularly in The Hague conventions bearing on this matter, are counted amongst the rights and privileges derived from plurilateral conventions of a general character to which . by reason of their nature, the stipulations providing for the concession of national treatment or of most-favoured-nation treatment are not applicable.

I avail etc.

(Sd.) C.S. Lechner.

(*Mr. C.S. Lechner to Luang Pradist Manudharm*)

Netherlands Legation,
Bangkok,
1st February, 1938.

Monsieur le Ministre,

In proceeding this day to the signature of the Treaty of Friendship, Commerce and Navigation between the Kingdom of the Netherlands and the Kingdom of Thailand, I have the honour, under instructions of my Government, to communicate to Your Excellency the following statement:

Considering that according to Article 163 of the constitutional law of the Netherlands-Indies the rules for Europeans are applicable to non-Europeans in the Netherlands-Indies, provided they are, in their own country, subject to family statutes chiefly based upon the same principles as the Netherlands family statutes, and on the understanding that the Thai family statutes may be deemed to be of the above-mentioned character, the Thai in the Netherlands-Indies shall be subject to the legislation and jurisdiction for Europeans.

I shall be glad to receive from Your Excellency the acknowledgment of receipt of this letter.

I avail etc.

(Sd.) **C.S. Lechner.**

(Luang Pradist Manudharm to Mr. C.S. Lechner)

Ministry of Foreign Affairs,
Saranromya Palace,
1st February, 1938.

Monsieur le Ministre,

I have the honour to acknowledge the receipt of Your Excellency's Note of today's date in which, under instructions of your Government, you have communicated the following statement:

"Considering that according to Article 163 of the constitutional law of the Netherlands-Indies the rules for Europeans are applicable to non-Europeans in the Netherlands-Indies, provided they are, in their own country, subject to family statutes chiefly based upon the same principles as the Netherlands family statutes, and on the understanding that the Thai family statutes may be deemed to be of the above-mentioned character, the Thai in the Netherlands-Indies shall be subject to the legislation and jurisdiction for Europeans."

I avail etc.

(Sd.) **Luang Pradist Manudharm.**